

ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ

Όλη τη νύχτα στον γλαυκό σου κοιτώνα γυρεύοντας
μιαν αφορμή στα σκονισμένα βιβλία να μου φέρεις νερό,
χιλιάδες φράσεις τα πρόχειρα δειλινά, κλαριά που μαζεύουν
την ύστερη θλίψη σου,
αραχνιασμένα σύννεφα κι ένα σκυλί που τινάζει
απ' το τρίχωμά του τη θάλασσα, παραπέρα δεν κοίταξα

όμως βρισκόταν εκεί
πεσμένος απόψε στην ακροποταμιά ένας άνθρωπος
οι ρίζες μαραμένου φυτού που με λέξεις συνθηματικές
συνάζει κομμάτια τον άνεμο –έρχονται μέρες,

είπε, που δεν μπορείς πια να ζήσεις
ψιχαλίζουν επάνω σου οι μακρινές φωνές, τα μάτια σου διαπλέουν
νερά που καίνε, εσύ

διαβάζεις τώρα τα σημάδια στους τοίχους, κάποιος έγραψε
Μαρία σ' αγαπώ, άλλος την ποδοσφαιρική του ομάδα, άλλος μια
βρισιά
ένας τέταρτος χάραξε στη ρίζα της καρδιάς του μια κραυγή
–βοήθεια–, έρχονται μέρες

που σφίγγεις τις γροθιές γιατί αισθάνεσαι βαθύτερα τη
μαχαιριά του χρόνου και ζητάς το
έλα μεθυσμένο καράβι στα μπαχαρικά μου γράμματα και γίνε
βάλαμο στην πρώτη πληγή
λευτερώσου φωνή, μην τραυλίζεις πια μες στα δάση· όμως εσύ,

ήσουν εκεί, πεσμένη
δίπλα στα νερά μ' ένα σύννεφο κι έβλεπες
τα ηλεκτρικά φώτα του δρόμου, λεωφορεία να περνούν, τις
μηχανές
κι ήταν ο αδελφός στη μάντρα του, η μητέρα από χρόνια
κρυμμένη στ' αλαφρύ
χώμα της μνημοσύνης, απόψε

–ακούς;

ένας μικρός καλόγερος παίζει με τα σήμαντρα τ' απάνω κόσμου
ραντίζοντας
τον κόσμο ευχές, ψηλά

το πρώτο αστέρι ματώνει κι εγώ ξέρω, Φιλομήλα,
πως ματώνεις κι εσύ πεσμένη στην ακροποταμιά, Φιλομήλα μου
έρχονται μέρες.

***

Η ΦΙΛΟΜΗΛΑ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

Σάστισε μες στον ύπνο της που βρέθηκε τούτο το άλογο
γαλάζιο-γαλάζιο και να μιλά κι απ' την τρομάρα
στο τραπέζι ανέβηκε

Ρίχνοντας κάτω τα δυο κουταλοπίρουνα έπειτα σκορπίζοντας
αδέξια γύρω τα τσιγάρα όλο πλησίαζε κι απ' τη
γωνιά της λύπης τ' άλογο μιλούσε και συνεννοούνταν

Όπως συνεννοούνται δυο άνθρωποι αλλάζοντας το νερό
ενός ανθοδοχείου ή απλώνοντας τα ρούχα της μπουγάδας
με τον δικό τους τρόπο οι ίδιοι δεν έχουν ειπωθεί ποτέ
–αδιάφορο σ' αυτή την ιστορία

Μα τι είναι τελικά αδιάφορο από τ' ανθρώπινα;
Ότι δεν καταλαβαίνουμε ίσως δεν είναι παρά η όψη ενός
κάποιου που έρχεται ή το πρόσωπο του εαυτού μας
μετά από χρόνια

–Είμαι ετών είκοσι οχτώ, λέει η Φιλομήλα, και το πρωί
αργώ να ξυπνήσω με κλειστά μάτια σκέφτομαι
τις ασχολίες της μέρας με κλειστά μάτια
φτάνω στο νεροχύτη –Έπειτα γυρίζω πλευρό

Γυρίζει πλευρό όπως λέμε γυρίζει σελίδα κοιτά
έξω απ' το παράθυρό της πάνω στο μαρμάρινο πεζούλι
ακουμπά το φλιτζάνι του καφέ λέει τα μυστικά
του αγοριού με τα τζην που δουλεύει στην οικοδομή
απέναντι

Απέναντι, από μακριά και παραπέρα
Λέξεις συνθηματικές ελαφρός καλπασμός δαχτύλων πάνω
στο ξύλο της πόρτας «Ρόπτρο-κάτοπτρο, ρόπτρο-κάτοπτρο»
η φωνή του αλόγου που λέγαμε
–Σηκώνομαι και βγαίνω στο δρόμο

Δεν είναι δρόμος αυτός, είναι τοπίο για εξερεύνηση. Τινάζει
το κόκκινο που 'ναι το κασκόλ κι έπειτα ψάχνει για τα γάντια
που 'ναι κρυμμένα στο νότιο σέλας της μηχανής

Κι ένα κομμάτι άχυρο που αποκαλύπτεται ξάφνου εμπρός της
δεν είναι παρά η εμπροσθοφυλακή ενός στρατού
που στο πλευρό της πολεμά έφιππος το τυχαίο.

(Από τη συλλογή *Φιλομήλα*, 1998).

****

ΤΟ ΖΩΟ ΠΑΝΩ ΜΟΥ ΒΑΡΥ

Το ζώο πάνω μου βαρύ κουρασμένο σαρκίο ντύθηκε τη φωνή,
την ανάσα μου
Ένα κομμάτι λύπης που αποσπάστηκε βίαια από καθετί υλικό
και αγρίεψε
Έφερα στο στόμα του μπροστά με κατάνυξη τον γυμνό μου λαιμό,
εάν θέλεις, λοιπόν, πάρ' τον
Αν υπάρχει δικαιοσύνη στις αποστάσεις μας, αν υπάρχει κάτι πέρα
απ' τον σκοτεινό φράχτη των ματιών σου
Αν υπάρχει στην αγάπη σου πόνος, μια ουλή μυστική που να την
ονομάζεις αγάπη
Δεν είναι δυνατό να υπάρξει ρήγμα για το αύριο, δεν είναι δυνατό
να υπάρξει
Βράδυ που να μην είναι μ' άλλη όψη εσύ, τινάζοντας τα νύχια και
τις μαύρες οπλές σου
Βράδυ που να μην είναι πλέον καιρός να υπάρξεις σε άλλο από
δάκρυα
Θεοσκοτεινό βράδυ κι εσύ, αντανάκλαση στα νερά μου τι γύρευες
Σ' εκείνο που ήμουν και θά 'μαι, στο τάξιμο μιας νύχτας στον άλλο
Ποιες μητρικές παλάμες σε κράτησαν, μήπως εσύ είσαι ο άλλος
Μήπως αργά, πολύ αργά βαραίνουν εντός μου μυστικά που δεν
ξέρω
Σε περιέχω, με περιέχεις, σε περιέχω
Βλέπω τις ρίζες σου μέσα μου να σπρώχνουν τα χώματα, το πρωί
Αγαπώ τους ανθρώπους.

***

ΣΩΜΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΣΜΟΥ

Επειδή κάποια μέρα στο ψέμα προσφύγαμε λέγοντας την
αγάπη μας θάνατο
και σκοτεινοί πορευτήκαμε ίσια στο δάσος δίνοντας όρκους
αφοσίωσης σ' εκείνο το βράδυ
που υπήρξαμε πιο αληθινοί κατεβαίνοντας
σε υπόγειες δαιδαλώδεις στοές και βαθιά στην ενθύμηση

δεν υπήρχε βροχή παρά μια φοινικιά και το σπίτι μας μικρό
να φωνάζει
«γύρισα πίσω επειδή χρειάζομαι δύναμη», αγκαλιάζοντας τα
γόνατά μας και κλαίγοντας
που μας ξανάβλεπε μετά από τόσον καιρό στ' ακρογιάλι του
ζωντανούς
με τους μηρούς και τους αγκώνες που θυμόταν –κι εσύ
δεν με θυμάσαι πια, στ' αλήθεια, δεν με γνωρίζεις;

Σώμα του χωρισμού σε κουβάλησα μέσα μου
με τη στομωμένη σου κόψη, με τα ξεφλουδισμένα χείλη για χρόνια
και σ' άκουγα ν' αλυχτάς κάθε βράδυ με πείσμα και σ' άκουγα
να βηματίζεις απόγευμα στον περικόλειστο κήπο μεγεθύνοντας
με τις σκιές την επιθυμία σου για φυγή
σώμα ευλύγιστο ακόμη, σχεδόν γενετήσιο, σε άκουγα χωρίς να σε
βλέπω
να μπαίνεις στην κρύπτη που είναι ο ύπνος μου, να ζητάς μ'
αφοσίωση
μέσα στα κόκαλα τον νεκρό μου, εκείνον
που αγάπησες και ξεχάσαμε μέσα στον κόσμο.

***

Η ΖΩΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

Ύστερα σώπασε. Και υπήρχε σ' αυτή την αφαίρεση ένας τοίχος
και κοντά
ένα δεμένο σκυλί που γνώριζε τη διέξοδο μόνο στον ύπνο του.
Υπήρχε σ' αυτή την απόσταση κρεμασμένο ένα ρούχο ν' αλλάξεις
και σ' αυτό το αλάτι έν' απαρηγόρητο πρόσωπο, επιτίμηση
που κανένας δεν νοιάστηκε –ύστερα,

συνέχισε προχωρώντας στο θάνατο περισσότερο σα να είχαν
όλα ήδη κριθεί κι απέμενε μοναχά να κοιτάξεις
τις τελευταίες αναλαμπές της φωτιάς σου πάνω σ' εκείνον τον τοίχο
στο ίδιο δωμάτιο, την Παρασκευή ή το Σάββατο, δεν θυμόταν πια
–ύστερα,

Κάποιος που καθόταν όλη αυτή την ώρα κρυμμένος στο πλάι του,
γύρισε
και δείχνοντας την ολόφωτη έπαυλη πίσω απ' τα δέντρα τού είπε
«Έλα μαζί μου».

***

ΚΤΕΡΙΣΜΑΤΑ

Ποια είσαι, φορτωμένη τόση μοναξιά στους αδέξιους
ώμους σου
πώς ντύθηκες απόψε τη στολή μου, εσύ
που χρόνια σε περίμενα και δεν ερχόσουν.

*

Σώμα καράβι σιωπηλών νερών το φουσκωμένο δάκρυ
Δάφνη σημάδι της πατρίδας που επιστρέφει.
Μίλησε σώμα, δόξα εφηβική, τη θερισμένη αλήθεια
Δώσε σημάδι φονικής ζωής σ' εκείνον που κοιτάζει
Το πώς προσηλωθήκαμε σε τούτο το μαχαίρι.

*

Ήτανε γύρω θάνατος και πώς να του μιλήσεις
Όλο λειψός και βήχοντας απ' τον καπνό, στο χέρι
Τίποτε άλλο, μόνο υπόλοιπα σελήνης.

*

Κι ύστερα πάλι εσύ, ίχνος διαμελισμένου περιστεριού
πάνω στο χιόνι.

***

ΑΣΥΝΤΡΙΦΤΗ ΔΥΝΑΜΗ, ΚΥΡΙΕ (III)

Εδώ, Κύριε, συνωστίζονται οι λέξεις της απουσίας σου
θρυμματισμένες

από τα βράχια του χρόνου και σε θυμίζουν στην
καθημερινή τους επιμονή

οι γερανοί, οι σιδεριές, τα παλιά εργοστάσια
κι αυτό το γυμνό δωμάτιο βουλιάζοντας διαρκώς μες
στο χιόνι

σ' ένα όνομα δίχως αίσθημα φόβου που σκάβει
το κορμί σου στην άφθορη μνήμη μου.

Και σωρεύονται με βία τριγύρω τα χώματα

το κάρβουνο στις μηχανές

ο αέρας στα κάστρα.

(Από τη συλλογή Ένας ακόμη θάνατος, 2000.)

****

ΑΠ' ΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ

Έβρεχε λέξεις αγριεμένες στο χορτάρι του στήθους μου κι η μικρή
κιβωτός κλυδωνιζόταν
στον αέρα διάχυτες κυκλοφορούσαν απ' έξω οι επώδυνες φράσεις
όλο «κινδύνους» κι «αστροπελέκια» επικρεμάμενες απειλές,
από μέσα
ο Νώε περιφρουρούσε τη μνήμη μου και στον κήπο τα δέντρα
αιφνιδίως μεγάλωναν
θαμνώδη μυριστικά και κυπάρισσοι πάνω στη γη και μες στην
καρδιά του αδελφού μου Αβεσσαλώμ το πλατάνι
που το ποτίζανε πέντε σιαμαίοι ποταμοί κατεβαίνοντας θολωμένοι
απ' τα βουνά, ανάμεσά τους οπλαρχηγός κι ο περίφημος Έβρος
απόγευμα Κυριακής στα σαπισμένα κλαδιά του κι οι κροκόδειλοι
να κοιτάζουν με βουλιμία
τις λέξεις «επαγγελία» και «συμφιλίωση» να στροβιλίζονται
ασταμάτητα στα νερά και να χάνονται
μέσα στις λόχμες. Βαθιά,
ως το σκοτάδι που λες ότι βρίσκεσαι.

Έφερα τη φωτιά μου
σ' ετούτο το ακραίο σύνορο της ζωής, ελπίζοντας–

(Διακοπή: Αίσθηση μιας επικείμενης απώλειας. Στην αδειανή
Ακρογιαλιά τρέχοντας ένας σκύλος. Ο ίδιος πάντοτε. Χρεωκοπία.)

***

Η ΜΕΓΑΛΗ ΝΥΧΤΑ ΤΟΥ ΑΙΑΝΤΑ

Όλη τη νύχτα ακούγοντας να περνούν βιαστικά τ' ασθενοφόρα
με ηλεκτρικές στριγγλιές ζητώντας να περισώσουν
την τραυματισμένη αγάπη σου, αυτήν
που δεν ξέρεις ότι έχει ήδη πεθάνει.

Νύχτα γεμάτη ουρλιαχτά και πράσινο
φαρμάκι αράχνης. Και πάνω απ' το κουρασμένο προσκεφάλι της
να περνούν
καβάλα στ' άλογα οι μεγαλομάρτυρες αγκαλιασμένοι
αφήνοντας με τις οπλές τους βαθιά σημάδια στο υψηλό της
παράστημα που τα γεμίζουν κρασί
μικρές σπονδές για το λευκό σεντόνι που τρεις μέρες τώρα τη
σκεπάζει, όπως
άλλοτε τη μητέρα σου. Φίλος κανείς. Κι εκείνος ο ταύρος
ο ερωτευμένος με το φεγγάρι

που σε συνόδευε ασθμαίνοντας στις πορτοκαλιές και του έλεγες
παιδί τα παράπονά σου
στην αμείλικτη περιπλάνησή σου απόψε, δεν θα 'ρθει.

Νύχτα πιο στενοχωρημένη απ' τις άλλες, ο αέρας σου όλος
μυρίζει σκοτωμένο εγωισμό και μαχαίρια
σ' ερεθισμένη χαρά κόβουνε φέτες απ' το σκοτάδι σου, νύχτα
σαρκοφάγο φυτό στο μυαλό, μ' εκείνη την ύπουλη βροχή των
αλκοολικών που σκοντάφτουν στο δρόμο να σου κολλάει
στη ράχη σαν δεύτερο
δέρμα κι εσύ χαμένος για πάντα
στις χαραδρώσεις της μνήμης να σφάζεις αρνιά και να τα
φωνάζεις Θανάση,
Ανδρέα ή Γιώργο, να φοράς χορεύοντας την προβιά τους
–στο κρύο φως της άλλης αυγής
θα δαγκώνεις απ' τη ντροπή σου το πούσι, με μπουκιές απελπισίας
θα γεμίζεις το στόμα γυρεύοντας τον χαμό σου, Θεέ μου
πώς γίνεται μια τελειωμένη αγάπη αυταρχική παρουσία και
κατάστηθα σε τρυπούν
οι βελόνες όλων των πεύκων αιματηρά
σαν τη σωτήρια αιχμή του σπαθιού σου.

«Τι παράξενο», επαναλάμβανες φωναχτά όλη τη νύχτα που άκουγες
να περνούν τ' ασθενοφόρα, «τι παράξενο»,
«μα πώς σκαρφάλωσε εκείνος ο ταύρος στις απέναντι επάλξεις;»

***

Η ΣΚΥΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΕΚΤΟΡΑ

«Ωραίος είναι ο θρίαμβος μα πόσο θα διαρκέσει»
Δ.Π. Παπαδίτσας, «Απ' το βυθό»

Όλη η αγωνία στις επάλξεις για σένα· και άστραφτε
στις γυαλισμένες ασπίδες επάνω η δύση σου.

Τι το ηρωικό έκρυβε τ' όνομά σου
καθώς έσερνα πίσω απ' το άρμα το κορμί σου στις φτέρες
ποιο ματωμένο επίθετο ψέλλιζαν όλη την ώρα τα χείλη σου;
Και ποιον εχθρό σου μυστικά αγαπούσες
κι έκρυβες στον πιο σκοτεινό θάλαμο του παλατιού
το κουφάρι του
ταριχευμένο από χρόνια –τον εαυτό σου;

Όλες οι ικεσίες στις επάλξεις για σένα, το αίμα σου να δένει
σε κύκλο τα κάστρα.

Τι με κοιτάς τώρα με μάτια απλανή, κι εγώ
λύπη είμαι. Κοίτα καλύτερα στα τηλεγραφόξυλα που χάνονται
πίσω απ' τους λόφους
την υπόσχεση της μονότονης, σταθερής ζωής που δεν αξιώθηκαν
εκείνο το φωτεινό χαλίκι στα φύλλα της κληματαριάς που
το λένε φεγγάρι
το στρωμένο τραπέζι στην αυλή, το τζιτζίκι επίμονο μέσα στη
νύχτα –φύγε, για τον Θεό,
κλείσε επιτέλους τα μάτια. Κοιμήσου.

Άσε με τώρα να σηκώσω περήφανα το λάβαρο ψηλά, να φανεί
πως γιορτάζω.

Και στ' ορκίζομαι, στη ματαιότητα των ιαχών που
μ' αποκρίνονται έξαλλα
σε λίγες μέρες θα είμαι και πάλι κοντά σου
ταπεινωμένο όνομα κι εγώ μες στη σκόνη
που ισότιμα αναλογεί στον καθένα μας.

***

ΚΑΛΛΙΘΕΑ, ΟΔΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΥ

Ωραίο φθινόπωρο στα βουνά, αλλά εγώ θυμάμαι το σπίτι μας
Ν' αναδύεται μέσα απ' τις συστάδες των θάμνων, να συνεχίζει
τη ζωή του δίχως εμάς

Παράδοξο, γιατί μας έμοιαζε σα να 'ταν παιδί μας
Και μου μιλούσε με τη δική σου φωνή όταν έβαζες
Το κεφάλι στο στήθος μου. Έτριζε το ταβάνι, θυμάμαι,
Κι απ' τις γωνιές των ματιών μου κυλά μαύρο αίμα,
σημασιάζοντας πάλι μπροστά

Το σπίτι μας με τους εξώστες, τους καλαμένιους φράχτες και
τα ποτιστικά

Ακυβέρνητο πλοίο στο έλεος του ανέμου και της αδιόρατης
θλίψης σου

Μεγάλης όσο τα χειμωνιάτικα βράδια που έθαβες

Το πρόσωπό σου στο λευκό μαξιλάρι και σώπαινα

Και το δάσος στην αντίπερα όχθη καιγόταν και δάκρυζα

Τριγύρω η λίμνη πλατιά, στην ακινησία της κωπηλατούσαμε
χρόνια

Μια μέρα ανακαλύψαμε ένα καινούργιο νησί, γυρίσαμε την
πλάτη στο σπίτι μας

Το βλέπω τώρα στον ύπνο συχνά να με ρωτάει επίμονα, όλο
λαχτάρα

Αν μπορεί να μετακομίσει κοντά μας, πού να του εξηγώ πως

αλλάξαμε

Έχει ατίθασο χαρακτήρα, θα πέσει να μας πλακώσει.

***

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ ΤΟΥ ΣΑΡΠΗΛΩΝΑ

Ο Ύπνος και ο Θάνατος με κάλεσαν σε δείπνο.

Να 'ρθεις, λοιπόν, την ώρα που θα λείπω. Κι αυτό
το σώμα που άδειασε καθήκον

Να φροντίσεις. Στο ρέμα κάτω να το πας, να
ξεπλυθεί από μαύρο χώμα

Κι από λύθρο. Κι αν ίσως πείσμα βάλουνε το βράδυ
εκεί να μείνω

Να ξέρεις: στο ξακουστό σου όνομα θα πίνω.

Τα φώτα σβήσε του σπιτιού, μη βγεις έξω στον κήπο

Γιατί όσην ώρα λείπω

Θα 'ναι η μητέρα μ' αγιασμό τα ρόδα της να ραίνει.

Και δεν θα ξέρει: ότι το κράνος μου έχει μείνει αδειανό

Για μιαν Ελένη.

*

Έλα κι εσύ και πάλεψε τριγύρω απ' το κορμί μου

Να μη μου γίνουνε ντροπή τα ρούχα που φοράω

Να μην τα γδύσουν οι εχθροί κι άναντρα τ' ατιμάσουν

Στ' άραχλο σκότος στέλνοντας μ' αυτά κι άλλους

δικούς μας.

Σε ξένο τόπο εγώ το θέλησα ν' αφήσω το κορμί μου.

Για το Θεό, όχι και τα όπλα αυτά που μου 'δωσε

ο Πατέρας.

*

Και ξαπλωμένος κείτονταν φαρδύς πλατύς στο χώμα

Σα να κοιμόταν έμοιαζε· μα είχε πάει σε δείπνο.

***

ΚΑΤΑΦΡΟΝΗΣΗ, 1949

Έριξες στάχτη στο κρεβάτι σου επάνω και κράτησες

Ένα μικρό δωμάτιο μέσα στους κέδρους της βροντής για
να έρθω

Φορώντας μόνο τις αιχμηρές αρετές μου μια νύχτα

Που θα γαβγίζουν τα σκυλιά κι ίσως βρέχει
Κι όλο λες «θα έρθει» και δεν έρχομαι και περιμένεις
Κρατώντας τη μορφή μου ζωντανή επάνω στα πράγματα
Μέχρι που κι εκείνα κουράζονται από την τόση αναμονή
και σ' αφήνουν
Χτυπώντας με βρόντο την πόρτα ξοπίσω τους –ποτέ πια!

Κι εσύ θυμωμένη αγάπη που δόθηκες σε σκηνοθεσίες θανάτου
Σε ανυπέροβλητες ενοχές, στα μαυρισμένα δάχτυλα των
εφημερίδων που για χάρη μου ξεφυλλίζεις
Τώρα λες να ξεπλύνεις τα χέρια σου, επιτέλους να με ξεχάσεις
Όμως αναβάλλεις
Κι όλο λέω «θα έρθω» και δεν έρχομαι –εσύ περιμένεις
Μερώνυχτα καθισμένη μπροστά στο παράθυρο μ' αγωνία
προσεύχεσαι
Για εκείνα που δεν με λυπούνται και βάνουσα με μαστιγώνουν
το βράδυ και γράφεις
«Δεν σε θυμάται κανείς εδώ κάτω»
Πως δεν αντέχεις πια, πως σε πήραν τα χρόνια
Και στάζει απέραντο και πυκνότατο δάσος η μοναξιά
Νύχτα και μοναξιά, τιμωρία μου
Και δεν υπάρχει καιρός να σου εξηγώ, μήτε καιρός
Ν' απαντάω σε γράμματα.

***

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Χώροι της γλώσσας μου πιο αληθινοί
στα βρύα και στα πράσινα του στήθους σπαρτά.
Ευλογία στο στήθος μου η μεγάλη πληγή. Η λίμνη.
Το ποτάμι.
Ελπιδοφόρα αρμενίζουν τα πλεύμενα στ' ανοιχτά
στις εκβολές σου ζητώντας την πρώτη πηγή.
Ωστε, λοιπόν, επιστρέφω στο σπίτι το τίμιο ξύλο σου,
τη δωρεά σου
αλλά φοράω πλέον εγώ τα καρφιά, μιλάω τις λέξεις σου·
διαβάζω στις επιστολές όσα μου έκρυβες χρόνια
με σινική μελάνι, γιασεμί και τόνους χώματα.

Που ματώνω με βλέπεις; Τώρα σειρά σου
να με φωνάζεις «Πατέρα».

(Από τη συλλογή *Μυθικά νερά*, 2003).

****

ΤΟ ΣΙΩΠΗΛΟ ΤΟΠΙΟ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑΣ

Ποτάμια που δεν τήρησαν τους σιωπηλούς τους όρκους
κραδαίνοντας σφιχτά
κάτω από τ' άμφιά τους το μαχαίρι, βουνά
που παραμέριζαν από την πίστη σου ότι θα με κρατήσεις
κοντά σου –«δεν βλέπεις,
που με παραμονεύει ο Αχέροντας», σου έλεγα
δείχνοντας τα νερά να μαυρίζουν από τις ποντισμένες νάρκες
και τους αγνοούμενους, εσύ

μου έδειχνες έξω απ' το παράθυρο το πλατάνι που κρεμάσαν
τον Άγιο κι ετοίμαζες μες στη σιωπή
γλυκό κυδώνι κέρασμα για τα σαράντα μου, έτσι

κυλούσαν οι μέρες κι οι εβδομάδες, αλλά εγώ έμενα
με τις φωνές, τα παρακάλια, τα ξυλοφορτώματα
λεία πολύτιμη της καθημερινότητάς σου
περνούσε τ' απογεύματα πάνω απ' τα νερά ο Χριστός,
μας κοίταζε με τα διαπεραστικά του μάτια

«αλλάζουν δέρμα τα ποιήματα μπροστά στην τηλεόραση»,
έλεγε, «σωριάζουν πλάι σου
χαμένες μέρες»

«κι έπειτα ο δρόμος παύει να είναι ο Πατέρας σου».

***

ΒΡΕΦΟΚΤΟΝΙΑ

Ολονυκτίς με φώναζε νιογέννητο το ποίημα

Τ' άλλο πρωί το βρήκα μες στα αίματα
«Γιατί άργησες τόσο, δεν με πρόλαβες»,
ψέλλισε πριν ξεψυχήσει.

Πώς να προφτάσεις; Σφαγές αμάχων, εμπρησμοί,
μυστήρια σημάδια χαραγμένα στους παραστάτες
της πόρτας· η αδιαφορία του κόσμου.
Κι ο Ηρώδης ξεπροβάλλοντας πάντοτε την κρίσιμη
στιγμή πίσω απ' τα δέντρα,
σκουπίζοντας το μαχαίρι του μ' εκείνο το γνώριμο
ύφος, ο Ηρώδης ο έμπορος χονδρικής
ο γνωστός ηθικολόγος

ο κόσμος ο παλιός, εμείς
οι κάποτε νέοι

τα παιδιά.

***

Ο ΚΡΥΦΟΣ ΕΦΙΑΛΤΗΣ ΤΟΥ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ

Και πάντα, πάντα θα υποφέρεις στα δώματα την ανεξίτηλη μυρωδιά
των μνηστήρων
στις ιδιωτικές τους γιορτές θα παρακάθесαι σε απαγγελίες σαχλών
ποιημάτων, θ' ακούς
όρκους πίστης που όμως ξέρεις ότι γρήγορα θα λησμονηθούνε
ad gloriam. Εσύ γι' άλλα, ψιθύριζες,
ήσουν ταγμένος.

Επειδή όλα η αμείλικτη σκόνη θα τα σκεπάσει
τις δυσκοθήκες που σύχναζες, τα σφαιριστήρια, τις μαρμάρινες σκάλες
των ατέλειωτων ερωτικών εξομολογήσεων –στα ερείπιά τους
θ' αποκαλυφθούν άγριο εκείνα τ' απωθημένα ονόματα που σε εκθέτουν
κι εσύ
με τσακισμένες ελπίδες θ' αναρωτιέσαι μετρώντας τις αποστάσεις
πώς επιβίωσες
θ' ανασύρεις απ' τα συρτάρια κιτρινωμένες επιστολές, θα σχίζεις
διαψευσμένες υποσχέσεις και παλιά αποκόμματα εισιτηρίων,
βιαστικά ξανασχεδιάζοντας επεισόδια της ζωής σου
ad gloriam.

Στις κηδείες των φίλων σου με πικρία θα διαπιστώνεις
πως δεν εισακούονται πια οι προσευχές σου.

***

ΟΠΟΥ Ο ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΝΑ ΠΕΘΑΝΕΙ

Τη μέρα αυτή την ξεχώρισα από τις άλλες
Την πήρα μαζί μου απ' το πρωί, την έσυρα στα δικά μας λασπωμένα
τοπία που ήταν πριν δάση
Της πέταξα με περιφρόνηση πέτρες σα να 'ταν αδέσποτος σκύλος,
την έπνιξα δυο φορές στο ποτάμι
Και την άφησα κρεμασμένη στα γυμνά κλαριά ενός δέντρου για να
στάζει η χολή της στη νύχτα
Ποια νύχτα, αν όχι κάποια άξια του θλιμμένου
Περιβολή του ασήμαντου, του πιο κακοφτιαγμένου
Που συνεχίζει παραμιλώντας να περπατά γνωρίζοντας πως επιτελεί

έναν άθλο

Κι αγκαλιάζει τα γόνατα των περαστικών και μεθάει τη μέρα του για να ξεχάσει

Τους χθεσινούς ανεμόμυλους, την υπόσχεση για ένα δικό του νησί, το γέλιο τους πίσω απ' τις πόρτες

Σφαλιστές ήταν πάντοτε κι απροσπέλαστες για μένα οι πόρτες του παραδείσου, γί αυτό την ημέρα μου

Την ανέβασα στο παράθυρο και της ζήτησα να ριχτεί απ' τον τρίτο στο δρόμο

Ότι δεν ωφελεί πια στ' αλήθεια να ζεις αν δεν υπάρχουνε

Όνειρα προορισμένα για τη φωτιά, ένα σκάμμα τρυφερό για τις πτώσεις σου κι οι καθημερινές επιστολές

Στον Πατέρα.

***

ΤΑΡΚΟΦΣΚΙ

Αυτό δεν μου το έμαθες ποτέ: μητέρα,

πώς ανακαλούν έναν νεκρό για μη σέρνεται ως την πόρτα σου

τα βράδια; Πέθαινες στις ανηφόρες της Αίγινας

και δεν έλεγες τίποτα. Ζωγραφίζοντας με το αίμα σου αη-Γιώργηδες δρακοκτόνους. Ξερνώντας πόνους

στ' έρημα λουτρά. Κι εκεί φυσούσε. Πώς να περάσεις το κερί σου

απέναντι χωρίς να σβήσει; Μέλλον κανένα δεν είχες

μ' εκείνο το εύθραυστο σώμα.

Άγνωστα πρόσωπα κατέφτασαν σήμερα

να διεκδικήσουν τη φιλία σου μέσα στους τάφους. Μαύρισε

το χαλικόστρωτο μονοπάτι από τις προσποιήσεις της θλίψης τους, αόρατοι σπάγκοι

έσερναν τα βήματα όλων μηχανικά πίσω απ' το φέρετρο.

Στεφάνια πολλά, εκλεκτικό όμως το πένθος. Κι ο ήλιος

εκτυφλωτικός πάνω στους σταυρούς και τα μάρμαρα

σε παρέδιδε άσπιλο ξανά

στη χιονισμένη ρωσική σου εστία, εκείνη

που κάποτε σε είχε αποπέμψει.

***

ΔΕΙΛΙΝΟ ΜΗΤΕΡΑΣ

Παρασκευή χαιρετισμών στον κήπο με τις λεμονιές σαν

δάκρυ

σε ξένο μάγουλο και σε θυμήθηκα: μητέρα,
ήσουν πάντα μεγαλύτερη απ' τον πόνο μου.

Στα μαύρα τώρα ο σκύμνος σου. Θηλάζει ακόμα πιο επίβουλη
ερημιά. Με το φαρμακωμένο γάλα της ασβεστώνει
τα μονοπάτια του γυρισμού σου. Αν έρθεις βράδυ,
θα φέγγουν οι πέτρες στο διάβα σου την αγωνία που
κρύβεις. Σε φαντάζομαι
την ώρα που το δάσος εξαπολύει τους λύκους του
να χτυπάς ξένες πόρτες αλαφιασμένη και να μην σου ανοίγει
κανείς. Γιατί ο κόσμος σου πλέον είναι άλλος,
εγώ δεν έχω χέρια να σ' αγαπήσω και βρέχει μονότονα
στις λεηλατημένες σου χώρες, ψυχή
όπως σ' ένα κακό φθινοπωρινό ποίημα. Και βγαίνω
στους δρόμους με τα εξαπτέρυγα και βουλιάζω

στις πάντα πρόσφορες λάσπες
της μνήμης σου.

***

ΠΑΝΩ Σ' ΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΒΙΤΑΛΗ

Τότε τραγουδάγα τις νύχτες στα σκυλάδικα
βέβηλες νότες που σημαίνουν απουσία. Απανωτά τσιγάρα καίγαν άδικα
τα δάχτυλα. Μαύρο λιβάνι· για ποια ψυχή; Ξημερωνόμουνα
μπροστά στα φαρμακεία

ζητώντας επιδέσμους συμπαράστασης. Τις τελευταίες λεπτομέρειες
από την άστατη ζωή σου στην Πρέβεζα. Κατάματα
να σε κοιτάξω μια φορά κι ας λεν πως δεν υπάρχουν. Γι' αυτό
τα θυμωμένα Σάββατα.

Το τελετουργικό μου ξόδεμα στην παραλιακή. (Θυμάμαι το
κρύο· τα διπλά κονιάκ της επαρχίας). Γι' αυτό και της
πολύχρονης στηθάγχης

η ελπίδα: πως λιγοστεύοντας θα 'ρθεί πιο γρήγορα ο καιρός
που θα ξαναβρεθούμε.

***

ΚΗΠΟΙ ΚΑΙ ΑΛΛΑ

Και να 'μαι τώρα γέροντας τριαντατριών ετών στην όχθη
να προσμένω
τη δικιά μου γενέθλια σταύρωση μετρώντας στην ομίχλη

του αντικρουνού νησιού
στήλες καπνού απ' τους αγαπημένους φίλους που χαθήκαν.
Γι' αυτά τα ευλογημένα ονόματα της μνήμης, κήποι προπατορικοί
με εγκαλούν· φυτά σαρκώδη, ζώα κερασφόρα
που δεν μου αξίζαν· και πάλι ονόματα
σημειωμένα στο τετράδιο με σταυρό, ερήμην πάντα
των σωμάτων. Και να μιλάει μονάχα στο ποτάμι το νερό
και το ψηλό χορτάρι. Υπάρχεις; Ποιάν ώρα; Στο ποίημα; Μηδέν
σαν βράδυ ανοχύρωτο πίσω απ' τα πεύκα· απολιθωμένα όλα γύρω
όπως τ' άφησες: φωτογραφίες της εγκαρτέρησης, καμένες. Μένει
το σπίτι με τον κήπο.

Κι ακούω το γάβγισμα του περσινού σκυλιού
και περιμένω ν' ανεβείς απ' το πηγάδι να τα πούμε.

(Από τη συλλογή *Επέτειος*, 2008.)

****

Κορίτσι άγουρο η πόλη μου σήμερα
φοβισμένη, με λερό φουστανάκι
κάθεται στα σκαλιά της πολυκατοικίας της
απλώνει το χέρι στους περαστικούς
μαζεύει σπασμένα δόντια
ρίχνει χάπια στο πεζοδρόμιο, φωνάζει
πουλ-πουλ τα περιστέρια να μαζευτούν
κι όταν δεν την κοιτάζουν
τους βγάζει τη γλώσσα.

Κορίτσι άγουρο η πόλη μου σήμερα
σημαία ενός κόκκινου πείσματος το λερό της φουστάνι
αγκαλιάζει τα γδαρμένα της γόνατα, σουφρώνει τα χείλη
αποκεφαλίζει πεταλούδες, καίει κάδους σκουπιδιών
με τα λάφυρα της λεηλασίας της φτιάχνει
ένα καινούργιο περιδέραιο
έρχεται η μάνα της την αρπάζει απ' τ' αυτί
αρνείται τη μάνα της
αρνείται να μεγαλώσει
ποτέ δεν μιλάει

κάθε απόγευμα παίζει μουσική
μ' ένα κουτάλι μετρώντας τους ρόμβους
του συρματοπλέγματος

****

Οι μόνες υποσχέσεις της δημοκρατίας είναι οι τράπεζες.
Οι μόνες αποφάσεις της κυβέρνησης είναι για όπλα.
Κι εσύ έρχεσαι το λάθος Σάββατο να με βρεις
κρατώντας ρούβλια για να πληρώσεις τα ποτά μας
κι απαγγέλλοντας στίχους του Μαγιακόφσκι.

Απόψε, η παραμονή της πρωτοχρονιάς μαζί σου
δεν είναι γιορτή στη μεγάλη πλατεία. Είναι
οι τράπεζες που μας πνίγουν κι ένα σώμα-οδόφραγμα.
Είναι το μουχλιασμένο ψωμί της Αχμάτοβα.
Είναι κείνο το λευκό ελάφι που δακρύζει
πάνω στο κρεβάτι μου.

****

Να γράψω ένα ποίημα για τη σιωπηλή Κυριακή που να λέει τους λύκους
λύκους και τους φονιάδες φονιάδες
Να βγω στον ακάλυπτο και να φωνάξω όχι σαν κάτι να με πνίγει
Να διαβάσω Γιόζεφ Ροτ, να ξαναθυμηθώ τον μεσοπόλεμο του Λεοντάρη
Να χορέψω με το Riders on the storm στο πικάπ σα να επίκειται πάλι το
τέλος
Να είσαι εσύ το τέλος μου, να είμαι ο δικός σου μεσοπόλεμος
Να βγω απ' το σπίτι, να βγω επιτέλους από τον εαυτό μου
Ν' αγοράσω εφημερίδα, να δω τους συνταξιούχους που παίζουν σκάκι στα
παγκάκια της προκουμαίας
Να φανταστώ έναν βυζαντινό άγγελο να κατεβαίνει στα νερά
ψιθυρίζοντας
ακατάληπτες λέξεις
Να περάσω απ' το καφενείο που συζητάνε πολιτική και ποδόσφαιρο
Να τηλεφωνήσω στον ηλεκτρολόγο
Να τηλεφωνήσω στον Χωρομέτρη
Να ζητήσω ζάχαρη απ' τον γείτονα
Να μην είναι σιωπηλή η Κυριακή, να μη γράφω ποιήματα.

****

Στον ουρανό είναι ένας λύκος που καίγεται· κι η σελήνη
είναι το κόκκινο μάτι κάθε ορεινής του απόγνωσης.

(Σ' εσένα έρχομαι, νύχτα. Όχι στους πετρωμένους ανθρώπους
κάτω απ' τα φώτα του χειρουργείου σου,
αλλά στις αναιδείς προσευχές των γκρεμών τους.)

****

Φεγγαρόφωτο χρειάζεται για ν' ανθίσει η θλίψη μου
κι ένα ξέφωτο δάσους για να διασκεδάσει την αϋπνία της.
Ένα κομμάτι ψωμί στο μεσονύχτι για την ακόρεστη πείνα της,
για να μπορέσω να συλλαβίσω στα λόγια της αύριο
μια σιδερένια «καλημέρα».

Αλλιώς, ώσπου να ξημερώσει θα παριστάνει το άλογο
αλλιώς θα χλιμιντρίζει φρικιαστικά
θα ονειρεύεται λευκούς ερωδιούς σε καλπασμό χιλιομέτρων
θα με ποδοπατήσει μέχρι θανάτου.

****

«Βρες έναν τρόπο να κρατήσει κι άλλο η νύχτα»
το 'δες γραμμένο στις Ομόνοιας έναν τοίχο
περαστική γυναίκα σου άναψε το στίχο
και βλέποντας μες στην παλάμη ζάρια σου 'πε «ρίχτ' τα».

«Ρίξε ζαριά στο άπειρο ένα ποίημα»
είπε διαβάζοντας τη μοίρα σου στο χέρι
μα εσύ 'σαι μόνο ένας πίθηκος που ξέρει
να γράφει· να προκαλεί με μιαν αδέξια ρίμα
το σινάφι· της άθλιας κλίκας σου τη μήνιν.
Πολλά υποσχόμενη η νύχτα σου ακόμη· γι' αυτό, ας μείνει.

****

Πιο ηττημένος κι από έναν Αύγουστο που φεύγει
γύριζα τα πανηγύρια στα χωριά και μπόλιαζα το στήθος μου
τραγούδια ραγισμένα.

Κι ήτανε η πλατεία του χωριού αρχαίου θεάτρου κοίλο.
Έσταζε αίμα το μαντήλι μου κι οι ταύροι με μουγκρίζαν
που χτύπησα την πόρτα σου και πάλι δεν σε βρήκα
μόνο συρτάρια ανοιχτά και έπιπλα σπασμένα

παλιές εφημερίδες έσερνε ο βοριάς στο χωματόδρομο
τα γράμματά σου

άδεια επιστρέφανε τα κάρα

κυπαρισσόμηλα έφερναν
για χαιρετίσματά σου.

****

**ΤΙ ΕΙΠΕ Ο ΡΕΝΕ ΜΑΓΚΡΙΤ ΟΤΑΝ ΤΟΥ ΕΣΤΕΙΛΑ
ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ**

Αυτό δεν είναι ποίημα. Το ποίημα είναι τρία χιλιόμετρα μακριά,
πίσω απ' τους αμμόλοφους κι έρχεται.

Το ποίημα μυρίζει κόκκινο και σκεπάζει τον ορίζοντα.
Πάνω στις πτυχές του συνεχίζει τις νυχτερινές του πτήσεις
ο Αντουάν ντε Σαν Εξυπερύ με τη μικρή αλεπού του.
Τρώνε παγωμένα σταφύλια και φτύνουν γελώντας τα κουκούτσια
πάνω στους ξιφίες που τους ακολουθούν
και στ' ανύποπτα κεφάλια μας την ώρα
που οι νυχτερίδες ανάβουν τη νύχτα.

Το ποίημα είναι ένα παγωμένο κουκούτσι:
Σου σπάει τα δόντια.
Σου ξεσχίζει το λαιμό.
Κι αυτό δεν είναι ποίημα.

(Από τη συλλογή *Ένα ελάφι δακρύζει πάνω στο κρεβάτι μου*, 2015.)

[Ζωγραφική: Antoni Tàpies.]